

Sygn. akt II CSK 253/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski

w sprawie z powództwa A. W.

przeciwko "T." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 9 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACa (...)

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od powódki na rzecz pozwanej 7.200 (siedem tysięcy dwieście) zł kosztów zastępstwa prawnego. Przyznaje adw. B. M. z Kasy Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście) zł powiększoną o stawkę VAT nieuiszczonych kosztów pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powódki A. W. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9 czerwca 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 3 k.p.c.

W ocenie skarżącej, nieważność postępowania wiąże się z odmową ustanowienia dla powódki przez Sąd I instancji pełnomocnika z urzędu mającego podjąć czynności poza siedzibą sądu orzekającego. Skarżąca podniosła w związku z tym zarzut naruszenia art. 118 § 4 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 5 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. i art. 398⁹ § 3 k.p.c.

Na wstępie należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy w ramach bezpośredniej kontroli kasacyjnej bada jedynie nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. Badanie nieważności postępowania pierwszoinstancyjnego co do zasady wymyka się spod kognicji Sądu Najwyższego i może nastąpić wyjątkowo, w sposób pośredni, gdy skarżący w ramach drugiej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzuca sądowi odwoławczemu naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem

pierwszej instancji (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 81; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2005 r., III CK 323/04, nie publ.; postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 16 listopada 2006 r., II CSK 177/06, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09, nie publ.).

Zarzut nieważności postępowania jest chybiony z przyczyn szczegółowo wyjaśnionych w uzasadnieniu Sądu II instancji. Skarżąca była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika ustanowionego z urzędu. Pełnomocnik ten nie uzasadnił we wniosku złożonym na podstawie art. 118 § 4 k.p.c. celowości wyznaczenia innego pełnomocnika z urzędu dla potrzeb postępowania dowodowego prowadzonego w drodze pomocy prawnej, czyli nie spełnił określonej w tym przepisie przesłanki. Niezależnie od tego, pełnomocnik powódki miał możliwość uczestniczenia w przesłuchaniu świadków.

Wykazując spełnienie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący powinien nie tylko sprecyzować przepis wymagający wykładni, ale także wyjaśnić, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tego przepisu wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Konieczne jest przytoczenie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie, to zobowiązany jest przytoczyć rozbieżne orzeczenia sądów i poddać je analizie w celu wykazania, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przytoczyć argumenty wskazujące, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publiczne zadania jakie ma do spełnienia rozpoznanie skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że prawo do niezakłóconego korzystania z energii elektrycznej nie jest dobrem osobistym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., II CSK 160/11, OSNC 2012, nr 6, poz. 75). Stanowisko to jest także podzielane w judykaturze sądów powszechnych (wyrok SA w Łodzi z dnia 7 maja 2014 r., I Aca 1311/13, nie publ.; wyrok SA w Warszawie z dnia 3 września 2013 r., I Aca 176/13, nie publ.). Skarżąca nie przedstawiła wystarczających argumentów przemawiających za zmianą tego poglądu przez Sąd Najwyższy.

Z kolei przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Problemy sformułowane w skardze kasacyjnej nie odpowiadają tej przesłance.

W konkluzji należy stwierdzić, że powołane we wniosku przesłanki nie zostały wykazane. Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skarżącej w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. przy uwzględnieniu § 3 w zw. z § 8 pkt 7 i § 16 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb

Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801)

Na wniosek pozwanego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

jw